

minder-begaafden een spel van onverantwoordelijke avontuurzucht, maar dan van een halfgod, toeschijnt. Het avontuur van het moderne schilderen: het was voor Picasso levensdoel. Met een ademlooze spanning deelde hij in dit groote avontuur; maar belangeloos, als had het niets te maken met zijn eigen lagere individualiteit. En zeker had het voor hem nooit veel met de menschheid uit te staan.

Geen wonder, dat zijn nerveuse en koele maar felle persoonlijkheid zoo groote verwarring soms stichtte! Men had ternauwernood den zin van zijn woorden ook maar eenigszins verstaan, of hij sprak reeds over geheel andere dingen! En men trachtte in de gauwigheid een half-verwerkte waarheid door te slikken, opdat men zich werpen kon op nieuwe kruimels die van zijn tafel vielen.... uit eerbied voor den Meester, maar óók uit vrees, ongetwijfeld, dat een buurman vóór zou zijn. Van geen schilder na Cézanne ging zulk een suggestieve werking uit: zijn invloed is welhaast een wereld-invloed. Dat deze invloed soms zoo gevaarlijk was, komt allermintst door zijn gepreoccupeerd zijn met het artistieke probleem, maar juist door de inwerking daarop van zijn onrustige, prikkelende, naar het abstracte en filosofische neigende spiritualiteit; door een eigenaardige vermenging van constructief-wetenschappelijke en anarchistisch-metaphysische elementen. Het is volslagen dwaasheid te meenen dat het „artistieke probleem” een verschijnsel is van dezen tijd alleen en noodzakelijkerwijze op een gemis aan bezieling of onmacht van voelen duidt: hoe hebben een Giotto, een Glück, een Keats niet geworsteld met het probleem! Zelfs mag men zoover gaan te zeggen, dat de kunstenaar zich zijn kunst slechts bewust wordt, wanneer zij voor hem probleem wordt. Het voortdurend stellen van het artistieke probleem was voor Picasso een heilzame, onmisbare noodwendigheid. Want hij miste te zeer het menschelijk-warme, het menschelijk-levende, dan dat het aardse leven hem in voldoende mate boeien kon en weerhouden zou de grenzen van dit leven te overschrijden. Het métier, niet in den zin waarin academici of virtuosen dit woord gebruiken, maar in dieperen zin, was voor hem het zware anker, dat zijn schip, zoo licht geneigd tot varen over de wateren der Oneindigheid, van tijd tot tijd althans in de veilige haven der concrete realiteiten vastlegde.

Pablo Picasso — feitelijk Pablo Ruiz — werd te Malaga geboren in 1881. Zijn eerste lessen ontving hij van zijn vader (te Barcelona). Hij was een verbluffend vroegrijpe knaap; en wij zeiden het reeds: dit on-zware element, dit los-zijn van de materie, dit gemakkelijk zich bewegen in hogere sferen van geest en verbeelding, deze verwonderlijke faciliteit van expressie — het is een levenslange karakteristiek geweest.

Toen hij zich losgemaakt had van zijn eerste klassiek-academische phase, kenmerkte zijn werk zich door een nerveuze verfijning, een me-